

מספר פנימי : 2066389-6478
נספח מס' מ-1207/א'

**הצעת חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 4 והוראת שעה),
התשע"ח-2018**

הצעת חוק זו נדונה בכנסת בקריאה הראשונה ביום י"ח באדר התשע"ח
(5 במרס 2018), והועברה לוועדת החוקה חוק ומשפט.

הצעת החוק מוגשת – בצירוף הסתייגויות – לקריאה השנייה ולקריאה
השלישית ביום ז' בתמוז התשע"ח (20 ביוני 2018).

להצעת החוק הוגשו בקשות רשות דיבור.

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

מספר פנימי : 2066389-6478
נספח מס' מ-1207/א'

חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ח-2018

1. תיקון סעיף 4ב בחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 4ב(3), במקום "בפסקה זו – החוק" יבוא "בכחוק זה – חוק קיום פסקי דין של גירושין" ובמקום "לפי החוק" יבוא "לפי חוק קיום פסקי דין של גירושין".

2. הוספת סעיפים 1ב4 עד 3ב4 – הוראת שעה
בתקופה של שלוש שנים מיום פרסומו של חוק זה יקראו את החוק העיקרי כך שאחרי סעיף 4ב יבוא :

1ב4. "סמכות מבחינה (א) בלי לגרוע מסמכויות השיפוט לפי סעיף 1 וסעיף 4א, לבית דין רבני יהיה שיפוט ייחודי בתביעת גט לפי דין תורה שהגישה אשה יהודיה נגד אישה היהודי, אף אם לא מתקיימות לגביהם הזיקות המנויות בסעיף 4א(א), ובלבד שהנישואין נערכו על פי דין תורה והאשה לא קיבלה גט מנישואין אלה בבית דין מחוץ לישראל, ומתקיים אחד מאלה :

(1) במקום מושבו של הנתבע או במקום מושבה של התובעת אין בית דין שניתן לערוך בפניו גט לפי דין תורה מחוץ לישראל (בכחוק זה – בית דין מחוץ לישראל); לעניין זה, הגישה האשה בקשה לעריכת גט בפני בית דין מחוץ לישראל, לא תישמע טענה כי אין בית דין שיכול לערוך גט לפי דין תורה אלא אם כן קבע בית הדין שאליו הוגשה הבקשה כי אינו יכול לערוך גט לפי דין תורה ;

¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 165; התשס"ה, עמ' 945.

(2) האשה הגישה בקשה לעריכת גט לפי דין תורה לבית דין מחוץ לישראל והאיש לא התייצב לפני בית הדין במשך ארבעה חודשים מיום שזומן על ידי בית הדין כאמור;

(3) בית דין מחוץ לישראל קבע שהאיש יתן גט לאשתו, אולם על אף מאמץ סביר לאכוף את החלטת בית הדין באמצעים המשפטיים והדתיים הקיימים באותה מדינה, הגט לא ניתן במשך שישה חודשים מיום שקבע בית הדין כאמור.

(ב) לתביעה המוגשת לפי פסקה (2) או (3) של סעיף קטן (א), תצורף החלטת בית הדין מחוץ לישראל בדבר התקיימות הנסיבות שבשלהן התעורר הצורך בהגשת תביעה לגט לבית הדין הרבני בישראל, אלא אם כן בנסיבות העניין יש קושי לצרף החלטה כאמור.

(ג) לא ידון בית דין רבני בתביעה כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן התקיימו תנאים אלה:

(1) כתב התביעה הומצא לנתבע בישראל או שהנתבע נמצא בישראל במועד הגשת התביעה, ובלבד שכתב התביעה הומצא לו כדין;

(2) אם בני הזוג נישאו גם על פי הדין החל במדינת חוץ – בני הזוג גרושים לפי אותו דין; ואולם, אם התקיימו נסיבות מיוחדות המקשות על עריכת גירושין כאמור במדינת חוץ, די בכך שהוגשה תביעה לגירושין לבית משפט מוסמך במדינת חוץ, והתובעת פעלה בשקידה ראויה לעריכת הגירושין כאמור.

(ד) הוגשה לבית דין רבני תביעה לפי סעיף זה לא יהיה בכך כדי למנוע מבית משפט מוסמך במדינת חוץ לדון בתביעה לגירושין אזרחיים בין בני הזוג.

(ה) נוכח בית הדין כי לא התקיימו התנאים האמורים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) – ימחק את התביעה לאלתר.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי להקנות לבית הדין הרבני סמכות שיפוט בעניינים הכרוכים בגירושין.

(ז) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ו), הוגשה תביעה לפי סעיף זה, לא תהיה לבית הדין הרבני, אגב אותה תביעה, סמכות שיפוט בעניינים שנקבעו בפסק דין או בהחלטה של בית משפט מוסמך במדינת חוץ או בהסכם תקף על פי דין של מדינת חוץ או שמתנהל בעניינם הליך בבית משפט מוסמך של מדינת חוץ.

סדרי דין בתביעה 2ב4. (א) הוגשה לבית דין רבני תביעת גט לפי סעיף 1ב4, והנתבע נוכח בישראל, יקבע בית הדין הרבני מועד לדיון במתן הגט בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבוע מיום הגשת התביעה אם הנתבע נכח בישראל במועד זה או מיום המצאת התביעה לנתבע בישראל.

(ב) החלטת בית הדין הרבני בתביעה כאמור בסעיף קטן (א) תינתן בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-30 ימים ממועד הדיון כאמור באותו סעיף קטן; ואולם, בנסיבות חריגות ומטעמים שיירשמו, רשאי בית הדין ליתן את החלטתו לא יאוחר מ-60 ימים מהמועד האמור; נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי להאריך את התקופה למתן החלטת בית הדין ב-30 ימים נוספים אם סבר שנסיבות העניין מצדיקות זאת.

(ג) על אף הוראות סעיף 4(א)(1) ו-2 לחוק קיום פסקי דין של גירושין, קבע בית דין רבני בפסק דין או בהחלטה (בסעיף זה – פסק דין) כי על הצדדים להתגרש והנתבע נמצא בישראל במועד מתן פסק הדין, יקבע מועד לסידור גט בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ-14 ימים מיום מתן פסק הדין.

(ד) ניתן פסק דין לגירושין ולא סודר הגט במועד שנקבע לפי סעיף קטן (ג) והנתבע נמצא בישראל, יחולו לגביו הוראות חוק קיום פסקי דין של גירושין, בשינויים אלה:

(1) בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ב) יקראו:

”(ג) ציווה בית דין רבני על מאסר כפיה של נתבע שמקום מושבו מחוץ לישראל, תימסר הודעה מיידית בכתב לנשיא בית הדין הרבני הגדול על מתן הצו, והוא יהיה רשאי לבטל את המאסר או לקבוע כל הוראה אחרת כפי שיראה לנכון.”;

(2) בסעיף 4 –

(א) בסעיף קטן (א)(1), במקום ”מ-45 ימים” יקראו ”מ-14 ימים”, ובמקום ”45 ימים” יקראו ”14 ימים”;

(ב) בסעיף קטן (א)2, במקום ”לא יאוחר מ-21 ימים” יקראו ”בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבוע”;

(ג) בסעיף קטן (ב), אחרי ”ובהתחשב בין היתר” יקראו ”במקום מגוריו”;

(ד) בסעיף קטן (ג)1 –

(1) בפסקה (1), במקום "90 ימים" יקראו "30 ימים";

(2) בפסקה (2), במקום "45 ימים" יקראו "14 ימים";

(3) בפסקה (3), במקום "בתוך 15 ימים" יקראו "בהקדם האפשרי ולא יאוחר משבוע";

(3) בסעיף 4א –

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "21 ימים" יקראו "שבוע" ובמקום "60 ימים" יקראו "30 ימים";

(ב) בסעיף קטן (ג)(1) ו-(2), בכל מקום, במקום "60 ימים" יקראו "30 ימים".

דיווח לכנסת – 34. (א) מנהל בתי הדין הרבניים ידווח לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, בחודש יוני אחת לשנה, על יישום הוראות סעיפים 14ב ו-14ב2; הדוח יכלול בין השאר פירוט לגבי העניינים שלהלן בשנה שקדמה למועד הדיווח:

(1) מספר התביעות שהוגשו לפי סעיף 14ב (בסעיף זה – תביעות), ומתוכן מספר התביעות שבהן היתה לבית הדין הרבני סמכות לדון ומה היתה העילה לרכישת הסמכות;

(2) פירוט מדינות המושב של בעלי הדין בתביעות;

(3) מספר התביעות שהסתיימו במתן גט ופרק הזמן ממועד הגשת התביעה ועד מתן הגט;

(4) מספר התביעות שבהן הוטלו צווי הגבלה לפי חוק קיום פסקי דין של גירושין ופירוט צווי ההגבלה שהוטלו ;

(5) מספר התביעות שבהן בני הזוג נישאו גם על פי הדין במדינת חוץ, ומתוכן מספר התביעות שבהן בני הזוג היו גרושים לפי אותו דין במועד הגשת התביעה.

(ב) לדיווח כאמור בסעיף קטן (א) יצורפו, ככל הניתן ובכפוף להוראות כל דין, פסקי דין שניתנו לפי הסעיפים האמורים בשנה שקדמה למועד הדיווח, ללא ציון פרטים שמאפשרים לזהות את בעלי הדין.

הסתיוגויות ובקשות רשות דיבור

להצעת חוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) (תיקון מס' 4 והוראת שעה), התשע"ח-2018

הסתיוגויות

לסעיף 1

אין הסתיוגויות

לסעיף 2

חברי הכנסת מיכל רוזין, תמר זנדברג, אילן גילאון, עיסאווי פריג', מוסי רז, יצחק הרצוג, ציפי לבני, שלי
יחימוביץ', סתיו שפיר, איציק שמולי, עמר בר-לב, יחיאל חיליק בר, עמיר פרץ, מרב מיכאלי, איתן כבל,
מיקי רוזנטל, רויטל סויד, יואל חסון, זוהיר בהלול, איתן ברושי, מיכל בירן, נחמן שי, קסניה סבטלובה,
איילת נחמיאס ורבין, יוסי יונה, איל בן ראובן, יעל כהן-פארן, סאלח סעד ולאה פדידה:

1. בסעיף 1ב4(א) המוצע, המילה "ייחודי" – תימחק.

2. בסעיף 1ב4(ה) המוצע, בסופו יבוא "נוכח בית הדין הרבני כי התקיימו התנאים האמורים בסעיפים
קטנים (א) ו-(ב) יודיע על כך ליועץ המשפטי לממשלה בהודעה מיידית."

3. בסעיף 1ב4(ו) המוצע, בסופו יבוא "אף בהסכמת הצדדים, ולא יחולו הוראות סעיפים 1, 3 ו-9."

4. בסעיף 1ב4 המוצע, אחרי סעיף קטן (ז) יבוא:

"(ח) לא תישמע כל טענה נגד סמכות או כשרות בית הדין מחוץ לישראל שנתן את הגט ונגד
פסיקתו."

5. בסעיף 2ב4 המוצע, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) הוגשה לבית דין רבני תביעת גט בהתקיים הנסיבות כאמור בסעיף 1ב4(א)(3), חלפו שישה
חודשים ממועד הגשתה ועל אף מאמץ סביר לאכוף את הגט, הגט טרם ניתן – ייתן בית הדין הרבני
פסק דין של גירושין."

6. בסעיף 2ב4 המוצע, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא :

"(ג) קבע בית דין רבני בפסק דין שעל האיש לתת גט לאשתו, חלפו שישה חודשים ממועד החלטתו ועל אף מאמץ סביר לאכוף את פסק הדין, הגט טרם ניתן – ייתן בית הדין פסק דין של גירושין."

7. בסעיף 2ב4(ד)(1) המוצע, במקום סעיף קטן (ג) המוצע יבוא :

"(ג) נתן בית דין רבני צו הגבלה נגד נתבע שמקום מושבו מחוץ לישראל, תימסר הודעה מיידית על כך לנשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה רשאי, לאחר שזימן את הנתבע אם ביקש זאת, לבטל את הצו או לקבוע כל הוראה אחרת כפי שיראה לנכון."

8. בסעיף 2ב4(ד)(1) המוצע, לפני סעיף קטן (ג) המוצע יבוא :

"(ב) ביצוע של צו הגבלה שניתן נגד נתבע שמקום מושבו מחוץ לישראל טעון אישור של היועץ המשפטי לממשלה."

בקשות רשות דיבור

חברי הכנסת עליזה לביא, רחל עזריה, יוליה מלינובסקי, שולי מועלם-רפאלי, אורי מקלב, בצלאל סמוטריץ'
